

שולחן השבת בם אור החיים

מאמרים ופלאים של
רבינו האור החיים

הקדוש

בשפה מעברת

טוה לכל נפש

פרשת בני תנ"ך

מדרשות קדוה מלפני ברכו

שולחן השבת עם אור החיים

הארות והערות יתקבלו בכרכה
מכון אור לישרים
רח' יוסף חכמי 30 ירושלים
פקס: 03-5423180

כל הזכויות שמורות
לישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה נהריה
רח' אביר יעקב 27 נהריה

הואיל ומושקע במהדורה זו הון רב
ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל
ע"פ הזכויות ככל המדינות, אנו אוסרים
בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה
כולל העתקה חלקית או אחסנה במחשב
או מאגר כל שהוא כל חלק מהספר, וכן
אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר
הנדפס ובהוספות. הספר נמכר רק על
מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדון.
ושארית ישראל לא יעשו עולה.

נדפס בארץ ישראל
על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת
PRINTED IN ERETZ ISRAEL

סדר ועימוד: ש"ס
לוחות: פאר

עיצוב כריכה ושערים:
BRN רימון / עיצוב ותדמית

הפצה והזמנות: 'היכלי תורה'

בארופה:
tel. 44-20-8806-0176

באר"ב:
tel. (718) 437-0054
fax. (718) 437-3514

בארץ ישראל:
טל: 02-9924603
פקס: 03-5435884

הודו והודו פעלו וצדקתו עומדת לעד

שולחן השבת עם אור החיים

יוצא לאור עולם ברוב פאר והדר
בזכות נדבת לבם ועזרתם הגדולה
של

קרן טללי ברכה

לעילוי נשמת
האשה היקרה
מרת צילה בת מאיר ודורה ע"ה

ולזכות

עופר פנחס בן צילה שיחי', קרן בת רונית שתחי' טל,
אדמונד שיחי' בן איזה,
רונית בת נינה יעל, בנימין בן אסתר, וכל יוצאי חלציהם שיחי'
להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם,
ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת

אשריכם שזכיתם להיות ממקימי התורה, להימנות להפצת התורה שלא
תשתכח מישראל, ולהיות בכלל מזכי הרבים, ובוה רכשתם שם עולם לדורי
דורות, כמאמר הכתוב "שם עולם אתן לוי", זכות התורה הקדושה ורבבות
הלומדים אשר יהגו ויקבעו לימודם בספרים אלו, יעמוד לכם ולב"ב יחיו
להתברך בכל מיילי דמיטב, לסייעתא דשמיא ולברכה ולהצלחה בכל הענינים,
לשמירה מעולה ברוחניות ובגשמיות בקדושה ובטהרה, להרחבת הדעת
ומנוחת הנפש, מתוך שמחה וטוב לבב, תורה וגדולה יתאחדו על שולחנכם,
ותזכו לאריכות ימים ושנים טובות, בכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו, וימלא
ה' משאלות לבכם לטובה.

פרשת כי תבוא

א

שֵׁשָׁה עֲנִינִים בְּהֶאֱמַרְתָּ ה' עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וּבְהֶאֱמַרְתָּ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי ה'

אֵת ה' הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לֵהִיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָיו וּלְשַׁמֵּד חֻקֵי וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשַׁמֵּעַ בְּקִלּוֹ. וְה' הֶאֱמִידְךָ הַיּוֹם לֵהִיוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה כְּאִשׁוֹר דָּבַר לְךָ וּלְשַׁמֵּד כָּל מִצְוֹתָיו. וּלְתַתֵּךְ עֲלִיּוֹן עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהַלְלָהּ וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֳרָתָהּ וּלְהִיתֵךְ עִם קֹדֶשׁ לַה' אֱלֹהֶיךָ כְּאִשׁוֹר דָּבַר דְּבָרִים כו, יז-יט

פְּרָשָׁה זוֹ אָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעַמְדָם בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב קִדְּם שֶׁעָבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן וְנִכְנְסוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְקִדְּם שֶׁחָזַר לְכַרֵּת עִמָּהֶם אֶת הַבְּרִית שֶׁל הַבְּרִכּוֹת וְהַקְּלָלוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּהַמְשָׁךְ הַפְּרָשָׁה. כְּשֶׁנִּתְּבַנֵּן בְּפִסְטוּקִים הִלְלוּ נִרְאָה, שֶׁהַזְכָּרוֹ בָּהֶם שֵׁשָׁה עֲנִינִים שֶׁבָּהֶם 'הֶאֱמִירוּ' בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת ה' - רוֹמְמוּ וְגִדְּלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם, וְכִנְגְּדָם שֵׁשָׁה עֲנִינִים שֶׁבָּהֶם כִּבְד וְרוֹמֵם ה' אֶת יִשְׂרָאֵל עַל פְּנֵי שָׂאֵר כָּל הָאֲמוֹת.

לְאֱלֹהִים' - גַּם בְּמִדַּת הַדִּין

שֵׁשֶׁת הָעֲנִינִים שֶׁבָּהֶם רוֹמְמוּ יִשְׂרָאֵל אֵת ה' עֲלֵיהֶם הֵם: א. 'לֵהִיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים' - קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְפָאֵר וּלְשַׁבַּח אֵת ה' גַּם כְּשֶׁהוּא מְתַנַּהֵג עִמָּהֶם בְּמִדַּת 'אֱלֹהִים', שֶׁהִיא מִדַּת הַדִּין (כַּר"ר לֵג, ג), וְכַפִּי שֶׁשֶּׁנִּינּוּ (בְּרִכּוֹת נד.): חֲזִיב אֲדָם לְבָרָךְ עַל הָרַעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרָךְ עַל הַטּוֹבָה.

שְׁמִירַת כָּל הַמִּצְוֹת

ב. 'וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָיו' - לְלַכֵּת בְּדַרְכָיו ה' וּלְנַהֵג בְּמִנְהַגֵּים יְשֵׁרִים כְּפִי שֶׁהוּא יִתְבָּרָךְ נוֹהֵג בָּהֶם, אִף שְׂאֵינָם מִצְוֹת מְפֹרָשׁוֹת בַּתּוֹרָה, כְּגוֹן בְּקוּר חוֹלִים וְנַחֲוִים אֲבָלִים, וְכַפִּי

שְׁאֲמָרוּ בְּסוּטָה (יה) שֶׁלֹּלְכַת בְּדַרְכֵי ה' הֵינּוּ לְנֶהֱג בְּמִדּוֹתָיו. ג. 'לְשֹׁמֵר חֻקָּיו' - אֶפְלוּ מִצְוֹת שָׂאִין בְּהֵן טַעַם מוּבָן, אֲלֵא הֵן גְּזֵרוֹת הַמֶּלֶךְ. ד. 'וּמִצְוֹתָיו' - הֵן הַמִּצְוֹת שֶׁגַּם הַשֶּׁכֶל מִסְפִּים עֲלֵיהֶן שֵׁשׁ לְקִיּוֹן, כְּאִסּוּרֵי גְזֵל וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. ה. 'וּמִשְׁפָּטָיו' - אֵלוּ הַדִּינִים שֶׁבִּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ.

🌀 'לְשֹׁמֵעַ בְּקוֹלוֹ' - תְּלִמּוּד תּוֹרָה

ו. 'וְלְשֹׁמֵעַ בְּקוֹלוֹ' - זֶה מִצְוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַז"ל (ספרי פמ"א) שֶׁהַלּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הֵרִי הוּא כְּשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל ה'. הַטַּעַם שֶׁהַזְכִּיר מִצְוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה בְּאַחֲרוֹנָהּ הוּא מִשּׁוֹם שֶׁרָצָה לְרַמֵּז שֶׁמִּצְוָה זֶה קִיּוֹת גַּם לְאַחַר שֶׁכָּבַר הָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים - לְעוֹלָם הוּא מִצְוָה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִצְוָה בְּפָנֵי עֲצֻמָּה וְאֵינָה רַק כְּדֵי לְדַעַת כִּי־צַד לְקִיּוֹן אֶת הַמִּצְוֹת.

🌀 'לְעַם סִגְלָה' - גַּם כְּשִׁיכְעִיסוּהוּ

כְּנֶגֶד שֵׁשׁ עֲנִינִים אֵלוּ מְנַה מִשֶּׁה שֵׁשׁ עֲנִינִים שֶׁבָּהֶם גָּדַל ה' אֶת יִשְׂרָאֵל עַל פְּנֵי שֶׁאָר הָאֲמוֹת, וְאֵלוּ הֵם: א. 'לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה' - גַּם אִם יִכְעִיסוּהוּ יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְלִיפֵם בְּאֲמָה אַחֶרֶת, וְזוֹהִי 'סִגְלָה' - שֶׁלֹּא כְּדָרְךָ הַטָּבַע. זֶהוּ כְּנֶגֶד מֶה שֶׁבָּחָרוּ יִשְׂרָאֵל בַּה' - 'לְהִיּוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים'.

🌀 'לְשֹׁמֵר כָּל מִצְוֹתָיו' - בְּגִדְלַת יִשְׂרָאֵל

הַעֲנִין הַשְּׁנַי שֶׁהַזְכִּיר מִשֶּׁה שָׁבוּ רוּמֵם וְגִדְלַת ה' אֶת יִשְׂרָאֵל הוּא 'לְשֹׁמֵר כָּל מִצְוֹתָיו', וְעֲנִין זֶה נִרְאֶה, לְכַאוּרָה, תְּמוּנָה מְאֹד, שֶׁהֵרִי שְׁמִירַת כָּל הַמִּצְוֹת עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל הִיא דְּבָר שָׁבוּ מִגִּדְלִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּפִי שֶׁנִּזְכָּר לְעִיל 'אֶת ה' הָאֲמַרְתָּ וְגוֹ' וְלְשֹׁמֵר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו, וּמִדּוּעַ מִזְכִּיר זֹאת מִשֶּׁה גַּם בֵּין הַדְּבָרִים שֶׁבָּהֶם רוּמֵם ה' אֶת יִשְׂרָאֵל?

🌀 שְׁמִירַת כָּל הַמִּצְוֹת - נְקִיּוֹן מִכָּל שְׂמִיץ

נִרְאֶה לְבָאָר בְּשֵׁלֶשׁ דְּרָכִים: א. שֶׁעֲנִין שְׁמִירַת הַמִּצְוֹת הוּא שְׁמִירָה מִתְּעוּב וּמִלְכָּלוּף הַנֶּפֶשׁ, וְעַל יְדֵי שְׁמִירַת כָּל הַמִּצְוֹת כֵּלָן יֵהָא הָאָדָם זֶה וְנִקְיָ מִכָּל שְׂמִיץ שֶׁל לְכָלוּף, וְזוֹ

מעלת ישראל הגדולה, שנתן להם ה' את כל תרני"ג המצוות כדי שיהיו נפשותם ונשמותם נקיות ומצחצחות מכל ומום ומכל לכלוף.

אפשרות לקיים כל המצוות

ב. באפן נוסף נראה לפרש, שכונת הפסוק שה' יתן לישראל את האפשרות לקיים את כל תרני"ג המצוות, מפני שיש מצוות רבות שאף שמצוים בהן מכל מקום אין אפשרות לקיימן, וכפי שארע עם משה רבנו שלא זכה להכנס לארץ ישראל ולקיים את המצוות התלויות בארץ, וכן פעמים שמזדמן לעשות מצוה אף אין האדם יכול לקיימה, כגון שמזדמן לו עני ואין לו כסף לתת לעני. בכך רומם ה' את ישראל וברכם שיהיה בידם לקיים את כל תרני"ג המצוות.

שלא ינזקו מהמצוות

ג. עוד יש לפרש, אכן אין הכוונה לשמירת המצוות על ידי ישראל, אלא שה' ישמר על ישראל שלא יארע להם שום דבר נזק בעת קיום המצוות, כפי שאמרו חז"ל (פסחים ח:): ששלוחי מצוה אינם נזוקים, וכמו שנאמר (קהלת ח, ה): 'שומר מצוה לא ידע דבר רע', וזהו - 'לשמר כל מצותיו', כלומר, שה' ישמר על המצוות שלא ינזקו בהן בני ישראל.

לפי כל הפרושים, ענין זה של 'לשמר כל מצותיו' הוא כנגד הענין השני האמור בישראל - 'ללכת בדרךיו'.

שלשה ענינים נוספים הזכיר משה שבהם רומם ה' את ישראל, והם: 'ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה, לתהלה, ולשם, ולתפארת', שהם כנגד 'לשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו' שבהם רוממו ישראל את ה'.

על ידי למוד התורה נעשה קדוש

הענין הששי בגדלת ישראל הוא 'ולהיתך עם קדש', והוא כנגד הענין הששי בגדלת ה' - 'לשמע בקלוי', שהיא מצות עסק התורה: על ידי הלמוד והעסק בתורה זוכה האדם להיות קדוש, כמבאר בזהר (הקדמה יב:): שבשעה שהאדם עוסק בתורה נכנסת בו נשמה קדושה, ובאותו הזמן הוא דומה למלאכים הקדושים.

ב

הברכות והקללות על למוד התורה, מצוות עשה, מצוות לא תעשה

והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך לשמר לעשות את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום וגו' דברים כח, א

פסוק זה פותח את פרשת הברכות והקללות, שבה אומר משה לישראל שאם יקימו התורה והמצוות יזכו לכל הברכות, ואם חס ושלום יעברו על התורה והמצוות יבואו עליהם הקללות. בארבעה עשר הפסוקים הראשונים מפרשת התורה את הברכות שיזכו בהם, ולאחר מכן מפרטת התורה את הקללות.

שתי הערות בלשון פסוקי הברכות

המעין בפרשת הברכות יראה שרוב הפסוקים מפרטים את הברכות שיזכו בהם ישראל, אך באמצע חזרת התורה ומפרשת בחלק מהברכות שהן תבואנה 'פי תשמר את מצות ה' אלהיך, וכי תשמע אל מצות ה' אלהיך' - יש להבין מדוע דוקא בברכות אלו הזכירה התורה שהן כשכר על קיום התורה והמצוות.

עוד יש להעיר, שלכאורה, יש כפילות בעניני הברכות בברפת הבנים, הבהמות והפרות - בפסוק ד' נאמר: 'ברוך פרי בטנה ופרי אדמתה ופרי בהמתה שגר אלפיה ועשתרות צאנה', ולאחר מכן בפסוק י"א נאמר שוב: 'והותרך ה' לטובה בפרי בטנה ובפרי בהמתה ובפרי אדמתה, ויש להבין מדוע חזרה התורה על ברכות אלו.

שלשה חלקים: תלמוד תורה, לא תעשה, מצוות עשה

נראה לבאר שכל פרשת הברכות והקללות אמורה כשכר וענש על שלשה חלקים כלליים שיש בתורה ובמצוות: הראשון הוא מצות למוד התורה, השני הוא השמירה מלעבר על מצוות לא תעשה, והשלישי הוא קיום מצוות עשה. שלשה חלקים אלו בסדר זה אמורים בפסוק הראשון, 'והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך', הוא מצוות תלמוד תורה, 'לשמר', הוא השמירה ממצוות לא תעשה, 'לעשות את כל מצותיו', הוא קיום מצוות עשה, ועל כל חלק וחלק משלשה כללים אלו אמרה תורה ברכות בפני

עצמן וקללות בפני עצמן המיוחדות לאותם העניינים. על פי זה יתישבו ההערות הנזכרות, כפי שיבאר.

הברכות המתפרשות בשמונת הפסוקים הראשונים (א-ח) הן ברכות שיזכו בהם העוסקים בתורה, הברכות המתפרשות בשלשת הפסוקים שלאחר מכן (ט-יא) הן הברכות המגיעות כשכר על השמירה מלעבר על מצוות לא תעשה, והפסוקים האחרונים עוסקים בברכות המגיעות על קיום מצוות עשה.

🌀 הברכות ללומדי התורה: מעלת 'עליון', הצלחה, בנים

תחלה פותחת התורה בברכות המגיעות ללומדי התורה. לכך היא חוזרת ואומרת: 'ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך פי תשמע בקול ה' אלהיך', ללמד שברכות אלו המתפרשות בפסוקים הראשונים הן כנגד מה שאמר: 'אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך, שזה מכון לתלמוד תורה. הענין הראשון המבטח ללומדי התורה הוא: 'ונתנה ה' אלהיך עליון על כל גוי הארץ', לפי שעל ידי עסק התורה תשתנה צורתם של הלומדים להיות במעלה אחרת לגמרי משאר האמות שאינם בני תורה. כמו כן ברכות 'ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה' הן ברכות המגיעות לעוסק בתורה, כפי שאמרו חז"ל (ע"ז ט'): 'כל העוסק בתורה נכסיו מצלחים'.

גם ברכת הבנים: 'ברוך פרי בטנה' - מבטחת היא לעוסק בתורה, כענין שמצינו (ברכות סג: ע"פ שמואל ב ו, יא) לגבי עובד אדם הגתי, שבשכר זה ששהה אצלו ארון הברית שלשה חדשים ילדו אשתו ושמונה פלותיו כל אחת ששה ילדים בבת אחת; אם זהו השכר המגיע למכבד את ארון ברית ה', שהתורה מנחת בו, קל וחמר לעוסק בתורה עצמה שיזכה לשכר זה.

🌀 הצלה מחטא ונצחון מלחמות

הוסיפה התורה וברכה: 'ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך' - הפונה שיזכה העוסק בתורה לצאת מהעולם בלא חטא, כפי שדרשו חז"ל (ב"מ קז). פסוק זה, שתהא יציאתו מן העולם כביאתו לעולם בלא חטא. זהו השכר המגיע למי שעוסק בתורה, שהיא מגנה עליו ומצלת אותו מהחטא, כמבאר במסכת סוטה (כא).

גם ברכת נצחון האויבים האמורה ב'יתן ה' את איביך הקמים עליך' וגו' היא שכר ללומדי התורה, כפי שנאמר (דה"ב ב כ, כב) אודות מלחמת 'הושפט': 'ובעת החלו ברנה ותהלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב וחר שיעיר הבאים ליהודה וינגפו, ואמרו חז"ל (שמ"ר מז, ה): אין רנה אלא תורה, הרי שעל ידי למוד התורה זוכים לנצח

במלחמות. לאחר ברכה זו נאמר 'יצו ה' אתך את הברכה באסמיה ובכל משלח ידך וברכה בארץ וגו', להבטיח שאף שיהיו להם נסים לנצח במלחמות שלא בדרך הטבע, מפל מקום לא תשלט בהם עין הרע שתזיק לנכסיהם, וכן לא יתאספו האמות לנקם נקמתם, אלא יתברכו וישבו בבטחה בארץ ישראל.

🌀 שכר השומר לא תעשה: קדשה, צלם אלהים, טובה

מפסוק ט' מפרשת התורה את הברכות שיגיעו לשומרי מצוות לא תעשה, ולכך נאמר בו: 'כי תשמר את מצות ה' אלהיך, כנגד מה שאמר בתחלת הפרשה 'לשמר' שהוא מכון כנגד מצוות לא תעשה, ללמד שהברכות האמורות מפסוק זה הן מיוחדות לאלו הנזהרים מלעבר על מצוות לא תעשה. הברכה הראשונה היא: 'קיימך ה' לו לעם קדוש', משום שעל ידי השמירה מעברות נעשים קדושים, כפי שנאמר (ויקרא יט, ב): 'קדושים תהיו', ומפרשת שם התורה אזהרות רבות שהן ב'לא תעשה', שבהן יהיו קדושים, כגון מורא אב ואם, שמירת שבת ופרישה מאסורי עריות. כמו כן יזכה הנזהר מלעבר עברות ל'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ו'וראו ממך', משום שעל ידי העברות גורם האדם שיסתלק ממנו צלם אלהים, אך כשנזהר מלעבר עברות נשאר עליו צלם אלהים, ועל ידי זה יראים ממנו עמי הארצות.

עוד מבטיחה התורה לנזהרים מלעבר על מצוות לא תעשה: 'והותרך ה' לטובה בפרי בטןך וגו', שמלבד הנזכר למעלה לעוסקים בתורה יברך פרי בטןך, מוסיפה התורה שהנבים יהיו צדיקים בבחינת 'טובה', לפי שהעברות גורמות לכחות הרע לשלט בכל פעולותיו של האדם, וכשישמר מלעבר על מצוות לא תעשה יזכה שכל צאצאיו יהיו בבחינת הטוב. ומוסיפה התורה ואומרת: 'ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך, שגם הם יהיו לטובה', כלומר, מה שנתברך בשכר למוד התורה ש'ברוך וגו' ופרי אדמתך ופרי בהמתך, יתקיים וישאר בידי לטובה על ידי השמירה מהעברות.

🌀 השפע הבא בזכות קיום מצוות עשה

הפסוקים האחרונים מ'פתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו' והלאה עוסקים בשכר שיקבלו ישראל עבור קיום מצוות עשה. ענין הברכות הללו הוא שקיים מצוות עשה הוא סבת פתיחת צנורות השפע מעולמות העליונים עד לעולם הזה, וגם כל הטובה שתהיה לכל האמות - הפל עובר דרך השפע המגיע לישראל, ודרךם מקבלים גם שאר העולם, וזהו 'והלוית גוים רבים'. לכך סימה התורה פסוקים אלו ואמרה: 'כי תשמע

אֶל מִצּוֹת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם לְשׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת, כְּנִגְדַּת מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה 'לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתַי', לְלַמֵּד שֶׁבְּרָכוֹת אֵלוֹ נֶאֱמָרוּ בְּעִבּוֹר קִיּוֹם מִצְוֹת עֲשֵׂה.

מַה שֶּׁאָמַר 'לְשׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת', אִף שֶׁלְשֹׁמֵר מוֹרָה עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאָר, מִשּׁוֹם שֶׁבָּא לְלַמֵּד שֶׁאֵין תּוֹעֵלַת בְּקִיּוֹם מִצְוֹת עֲשֵׂה אִם אֵינוֹ נִזְהָר קִדָּם שֶׁלֹּא לַעֲבֹר עֲבֵרוֹת, שְׂאִם לֹא כֵן הָרִי זֶה כְּרִשְׁעֵי שֶׁמִּקְרִיב קְרִבָּנוֹת, שֶׁעֲלִיוֹ נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כ"א, כז): 'זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה'.

סדר חלוקת הקללות

גַּם הַקְּלָלוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּפָרָשָׁה זוֹ מְחֻלְקוֹת כְּעֲנָשִׁים עַל שְׁלֹשַׁת הַחֻלְקִים הַלְלוּ, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר בְּתַחֲלַת הַקְּלָלוֹת (פְּסוּק טו): 'וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, שֶׁהוּא בְּטוֹל לְמוֹד הַתּוֹרָה, 'לְשׁמֹר', הוּא בְּטוֹל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, 'לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתַי' וְגו'. הוּא בְּטוֹל מִצְוֹת עֲשֵׂה.

הַקְּלָלוֹת מ'אָרוֹר אֶתְּךָ בְּעִיר' עַד 'אֲבָדְךָ מִהָר' (פְּסוּקִים טז-כ) הֵן מִפְּנֵי רַע מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר גְּזַבְתָּנִי, שְׂזָה בְּטוֹל תּוֹרָה, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה ט, יא-יב) 'עַל מָה אֲבָדְךָ וְגו' עַל עֲזָבְךָ אֶת תּוֹרָתִי. וְהַקְּלָלוֹת מ'יִדְבֵּק ה' בְּךָ וְגו' עַד 'וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַקְּלָלוֹת' (פְּסוּקִים כ"א-מ"ה) הֵן עֲנֵשׁ עַל עֲבֵרוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר (פְּסוּק מ"ה): 'כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁמֹר מִצְוֹתַי' וְגו'. וְהַקְּלָלוֹת שֶׁמִּתְחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו' עַד 'אִם לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה 'הַזֹּאת וְגו' (פְּסוּקִים מ"ז-נ"ח) הֵן עֲנֵשִׁים עַל בְּטוֹל מִצְוֹת עֲשֵׂה.

אור החיים (דברים כ"ה, א-מז)

אור חדש ירד על שולחן השבת

שולחן השבת עם אור החיים

מאמרים נפלאים של רבינו האור החיים
הקדוש בשפה מעבדת שווה לכל נפש

לרגל יומא
דהילולא רבא של
רבינו בעל אור
החיים הק

ארה"ב: (718) 437-0054 |
אירופה: 44-20-8806-0176
להשיג בחנויות הספרים המובחרות

אור הגאולה לישרי לב

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66